

Projektansökan: Barn/Unga Sätra

Projektledare och projektägare

Förebyggandeenheten 2, Sektor Vårld, Gävle kommun

Huvudansvariga för insatserna inom projektet

Fältgruppen och Familjestödet

Målgrupp/målgrupper

- Barn och unga som lever och/eller verkar i stadsdelen.
- Anhöriga till barn och unga som lever och/eller verkar i stadsdelen.
- Professionella som genom yrkesutövning kommer i kontakt med barn och unga som lever och/eller verkar i stadsdelen.
- Intressenter/partner från civilsamhället som kommer i kontakt med barn och unga som lever och/eller verkar i stadsdelen.

Bakgrund och sammanhang

Fältgruppen och Drogfri skola är verksamheter inom Förebyggandeenheten som i mer än 10 års tid har verkat i nära anslutning till barn/ungdomar och de sammanhang i vilka de lever och befinner sig. I perioder har situationen i Gävles olika stadsdelar oroat i varierad uträkning och i andra perioder har läget uppfattats som lugnt och stabilt. Under 2021 har situationen i stadsdelen Sätra oroat på ett till vissa delar nytt och allvarsamt vis. Det vi kan se är även en oroande utveckling inte sällan med koppling till socioekonomisk utsatthet. Det är tydligt att det i stadsdelen finns enskilda individer och grupperingar av ungdomar/unga vuxna som utmanar sin omgivning genom narkotikahandling och annan kriminell aktivitet.

Vårdskapitet i de aktuella grupperingarna är högt och har vid tillfällen innefattat våld med förnedringsinslag av allvarlig karaktär. En försvårande faktor i detta sammanhang är att de inblandade individerna, vare sig misstänkt förövare eller brottsutsatt, sällan vill samverka med myndigheter och att anmälningsbenägenheten vid brott är låg. De beskrivna individerna är inte sällan personer som vuxenvärlden sedan lång tid tillbaka har haft hög oro kring och som sedan länge varit aktuella inom socialtjänsten. Det är även vanligt att medarbetare från både Fältgruppen och Drogfri skola har mer eller mindre bärande relationer till dessa individer.

Den rådande situationen i stadsdelen Sätra oroar flera aktörer såsom skola, polis och socialtjänst. Många goda krafter i form av enskilda individer och professionella aktörer verkar var för sig i stadsdelen och erbjuder insatser och aktiviteter med syfte att påverka barn- och unga i positiv riktning. Det råder ett gott samverkansklimat mellan de professionella och det finns sedan innan flera olika etablerade samverkansforum. Den rådande situationen i stadsdelen har även föranlett att det har skapats en speciell samverkansgrupp inom sektor

Välfärd med inriktning på Sätra, för att skapa ökad samsyn och kunna vara varandra behjälpliga i våra respektive uppdrag. I denna grupp ingår representanter från Fältgruppen, Drogfri skola, Mottagningsenheten samt Utredningsenhet Ungdom. I dagsläget görs sammantaget bedömningen att omfattande insatser och aktiviteter genomförs i stadsdelen, ofta med gott resultat. Dock anses utfallet av det samlade arbetet som görs kunna bli än mer gynnsamt för barn och unga i stadsdelen om de positiva krafter som finns hade bättre kännedom om varandras arbete och kunde skapa ett mervärde genom samordning.

Fältgruppen och Drogfri skola kan se tendenser till att somliga barn och unga redan i tidig ålder ser upp till och delvis glorifierar äldre ungdomar och vuxna som verkar i sammanhang där det förekommer destruktiv, farlig och ofta brottslig verksamhet. Att i ung ålder identifiera sig med en kriminell livsstil oroar i allmänhet, men det blir synnerligen oroande då detta kombineras med socioekonomiskt utsatta förutsättningar och hemförhållanden som inte är av trygg och stabil karaktär. Medarbetare bedömer utifrån samverkan och kontakter på fältet att det finns ett tydligt behov av alternativt/ytterligare stöd riktat till vissa barn och unga, både direkt och indirekt via deras nätverk. Detta för att motverka risken att utveckla ett destruktivt och/eller normbrytande beteende, innefattande bland annat brottslig verksamhet.

Specifika utmaningar

En försvårande faktor för bland annat socialtjänstens arbete är att det finns en relativt stor grupp barn/unga och även föräldrar som inte känner att de har förtroende för socialtjänsten. Många är rädda eller känner bristande tillit och oroar sig för vad det skulle innebära om de på något vis var i kontakt med dem. Inte sällan baseras rädslan på information de har fått från andra personer, då med koppling till att barn har blivit tvångsomhändertagna. Till följd får detta en ökad risk att personerna inte tar hjälp i ett tidigt skede om de känner oro gällande sina barn/ungdomar eller situationen i familjen. I Gävle kommun finns omfattande stödinsatser att tillgå, även utan biståndsbeslut, men då tilliten är låg väljer få personer att på eget initiativ ta del av insatserna. Tendenser finns att det istället är först när problemen växt sig större som familjen tackar ja till socialtjänstens insatser alternativt att det har gått så långt att barnet/den unge omhändertas med stöd av LVU.

Forskningsunderlag

Socialstyrelsens kunskapsstöd ”Bedöma risk och behov för unga som begår brott eller har annat normbrytande beteende”

Den sociala brottspreventionen syftar till att motverka att individer börjar begå brott i unga år eller återfaller i ny brottslighet efter avtjänat straff. Socialtjänstens roll i det brottsförebyggande arbetet med barn och unga, och dess största möjligheter för att agera, finns inom det socialpreventiva området. Social brottsprevention omfattar allt från insatser i skolan till insatser mot riskgrupper eller enskilda individer som löper stor risk att begå eller som har begått brott.

Familjens socioekonomiska status mäts i forskningen ofta som föräldrarnas utbildningsnivå och ekonomi, och den är kopplad till normbrytande beteende hos barn och unga. Ju lägre socioekonomisk status, desto högre risk för normbrytande beteende. Låg socioekonomisk

status hänger också samman med arbetslöshet, bristande sociala och emotionella resurser och problem i föräldraskapet, vilket sannolikt är förklaringen till kopplingen mellan socioekonomisk status och normbrytande beteende. Att växa upp under bristfälliga bostadsförhållanden är också en riskfaktor för normbrytande beteende. Forskning tyder på att trångboddhet, vilket ofta hänger samman med stora familjer, är en riskfaktor, troligtvis därför att det ökar risken för irritation och konflikter. När det gäller bostadsområdet är risken för normbrytande beteende större bland barn och unga som exponeras för våld och kriminalitet i sitt närområde. Detsamma gäller för barn och unga som växer upp i ett missgynnat bostadsområde där samhällsservicen är bristfällig och där det sociala nätverket och den sociala kontrollen brister. Utöver sociala och socioekonomiska faktorerna lyft inom forskning även faktorer som låg måluppfyllelse i skolan och hur det ökar risken för normbrytande beteende. Likaså lyfts bristande eller otillräcklig tillsyn av föräldrar som en viktig faktor. I studier avseende skydds- respektive riskfaktorer visas att impulsivitet hos unga är betydligt mer riskfyllt om du bor i ett område med lägre socioekonomisk status sett till föräldrars utbildning och lön. Samma studie visade att icke-impulsiva unga som bodde i ett område med längre socioekonomisk status inte löpte högre risk för normbrytande beteende än icke-impulsiva unga som bodde i ett område med hög socioekonomisk status.

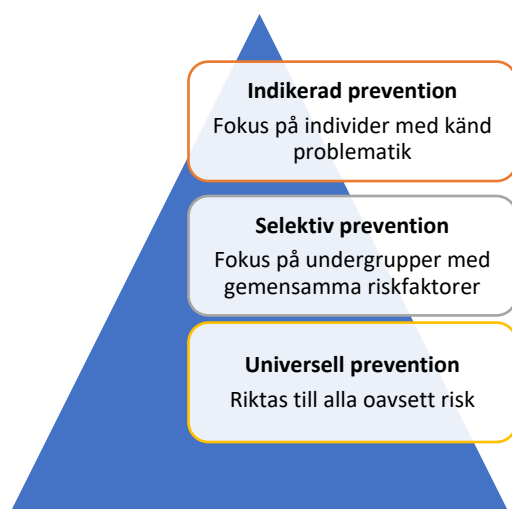
I regeringens nationella brottsförebyggande program Tillsammans mot brott samt rapporten Tillsammans mot brott-prioriterade områden betonas vikten av tidiga insatser för barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet och insatser som syftar till att minska återfall i brott.

Några särskilt angelägna områden som nämns är:

- föräldraskapsstöd
- åtgärder för att förebygga skolmisslyckanden
- insatser för att begränsa tillgång till ANDT
- insatser för att påverka normer om våld och maskulinitet
- stöd till dem som vill lämna en kriminell livsstil
- medling

Det förebyggande arbetets tre nivåer

Samhällets förebyggande arbete brukar förklaras på tre nivåer; det som erbjuds eller når ut till alla barn och unga (universellt), inriktat på vissa barn, områden eller grupper med större risk (selektivt) och inriktat på barn som behöver stöd (indikerat). Oavsett nivå behöver det brottsförebyggande arbetet ofta ske i samverkan mellan flera aktörer, till exempel skolan, polisen och socialtjänsten.

Universell nivå (samhällsnivå) omfattar främjande insatser som riktas till hela befolkningen, såsom tillgång till bibliotek, fritidsgårdar, barnhälsovård och annat med avsikt att främja goda livsval. Stödet på den här nivån kan handla om att stärka föräldrar i sitt föräldraskap och erbjuda föräldrastödsprogram till alla som vill ha det.

På selektiv nivå (gruppnivå) arbetar man med riktade insatser mot grupper eller enskilda barn och unga som utifrån en eller flera riskfaktorer riskerar att utvecklas ogynnsamt eller begå brott. Här finns till exempel riktat stöd till barn och unga som bor i socioekonomiskt utsatta områden eller som själva visat tecken på så kallat normbrytande beteende.

Indikerad prevention (en eller flera individer) riktar sig till högriskindivider som redan har begynnande problem och där större beteendeförändringar eftersträvas. Här handlar det ofta om olika behandlingsinsatser eller samordning genom exempelvis Sociala insatsgrupper såsom SIG/SSPF.

Behov och förslag på projektupplägg

Utifrån de rådande förutsättningarna och med koppling till aktuell evidens önskar Förebyggandeenheten, primärt genom Fältgruppen och Familjestödet, genomföra ett projekt med huvudsaklig inriktning mot stadsdelen Sätra, där delar av insatserna även kommer att kunna riktas mot stadsdelen Andersberg. För att kunna nå framgång och vara en motpol till de negativa faktorer som inverkar och bland annat lockar med både pengar, status och ett sammanhang behöver de professionella i stadsdelen agera gemensamt och ur flera olika perspektiv. Det bedöms vara mycket angeläget att identifiera och ta tillvara på samt lyfta positiva resurser i stadsdelen. Detta då de besitter både kompetens, kontakter, trovärdighet och kännedom som skulle vara gynnsamma i relation till de barn och unga som lever och verkar i stadsdelen.

Fältgruppens bidrag: I förslaget till detta projekt önskar Fältgruppen ges möjlighet att utöka sin närvaro i stadsdelen Sättra markant och åta sig ett mera omfattande ansvar att mobilisera samverkan mellan de olika parter som verkar kring barn och unga. Exempel på sådana aktörer är bland annat skola, fritidsgård, idrottsföreningar, föräldrar, näringsidkare. Denna samverkan ska utifrån behov genomföras i både individärenden liksom i ärenden avseende grupper eller andra utmaningar av social karaktär. Samverkan kan med fördel även tydligare knytas till Stadsdelsnätverket och annan befintlig samverkan där Fältgruppen kan ta ett tydligare och mer omfattande mobiliserande ansvar. Insatserna som genomförs ska primärt vara av förebyggande karaktär och riktas till barn och unga i syfte att minska socialt utanförskap samt att barn och unga rekryteras till/hamnar i kriminella sammanhang. Intentionen är att detta samverkans- och mobiliseringsuppdrag i och med projektet ska förtydligas och sanktioneras av parterna i stadsdelen.

De insatser som Fältgruppen föreslås göra inom ramen för projektet syftar primärt till att identifiera, mobilisera resurser och erbjuda insatser till barn och unga på en selektiv nivå (se beskrivning nedan), där det bedöms finnas en ökad risk för en begynnande eller fortsatt negativ utveckling. Fältgruppen kan inom ramen för projektet och utifrån behov och önskemål även tillsammans med medarbetare på skolorna erbjuda våldpreventionsprogrammen Agera Tillsammans och MVP (Mentorer i Våldsprevention). Programmet Machofabriken kommer även i samverkan kunna erbjudas exempelvis skola, idrottsföreningar och fritidsgård. Machofabriken syftar till att arbeta med frågor kring jämställdhet, mot våld bland unga och ge deltagarna möjlighet att arbeta med ifrågasättande av begränsande och destruktiva killnormer. Även insatser/aktiviteter via Shanazi Hjältar skulle kunna erbjudas grupper av yngre barn, då utifrån kopplingen hedersrelaterad problematik.

Vidare kommer Fältgruppen även på ett tydligare och utökad vis kunna öka fokus, samverkan och insatser riktad till specifika barn och ungdomar. Detta gäller primärt de individer som genom sina särskilda förutsättningar, den situation de befinner sig i eller sitt agerande uppfattas löpa särskilt hög risk att framledes hamna i negativa och/eller destruktiva sammanhang. I dessa specifika ärenden krävs en god samverkan med vårdnadshavare och då det finns en tydlig indikerad problematik behöver dessa ärenden bedömas och hanteras individuellt. Detta då det i dessa ärenden är vanligt förekommande att utredningar eller insatser jml SoL (Socialtjänstlagen) alt LVU (Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) pågår. Vid eventuell inblandning i dessa ärenden bör samverkan ske med aktuell handläggare.

Intentionen vid planeringen för projektet är att Fältgruppens tre ordinarie medarbetare som redan arbetar med inriktning mot stadsdelen ska öka närvaron och flytta fram positionerna. Detta upplägg för att kunna arbeta vidare med redan befintliga kontakter och även minska projektets sårbarhet genom att Fältgruppen inkluderar detta uppdrag i en utökad befintlig verksamhet. För att kunna möjliggöra den utökande bemanningen i stadsdelen finns behov av att förstärka Fältgruppens grundbemanning, med motsvarande en tjänst om 100 % under projektets genomförande.

Familjestödets bidrag: För att på sikt nå ett så gott resultat som möjligt och verka för att bryta en eventuell negativ utveckling bedöms det utifrån detta projekt vara angeläget att även tillföra insatser på en Universell nivå. Detta med syfte att i ett än tidigare skede än beskrivet innan erbjuda insatser med målet att öka tryggheten hos föräldrar och genom detta bidra till att de kan ha en stabil, varm och tillitsfull relation till sina barn. Gynnsamma relationer och trygga, stabila hemförhållanden är en synnerligen viktig friskfaktor för att motverka risken att barn på något vis far illa och/eller utvecklar ett destruktivt och/eller normbrytande beteende.

Den insats som inom ramen för projektet önskas erbjudas till alla vårdhandshavare som har barn från förskoleklass (6 år) till och med årskurs sex på alla grundskolor i de centrala delarna av Sätra och Andersberg är ABC (Alla Barn i Centrum). Syftet med programmet är att främja barns utveckling genom att stärka relationen mellan föräldrar och barn. Programmet består av gruppträffar som äger rum vid fyra tillfällen om 2,5 timme, där deltagarna erbjuds möjlighet att dela upplevelser och erfarenheter mer varandra. Träffarna leds av två utbildade gruppleddare. Programmets innehåll bygger på inlärnings- och anknytningsteori samt FN:s konvention om barns rättigheter. För att öka tillgängligheten på programmet finns information samt materialet till föräldraträffarna på lättläst svenska samt översatt till engelska, arabiska, somaliska och finska.

De teman som man arbetar med under träffarna:

Träff 1 – Visa kärlek, Hur gör vi för att våra nära relationer ska fungera? Diskussioner och enkla övningar kring att ha fokus på det som fungerar.

Träff 2 – Vara med, Hur påverkar vi varandra i det dagliga samspelet? Hur kan vi förebygga konflikter med våra barn? Diskussioner och enkla övningar kring hur föräldrar och barn kan vara tillsammans.

Träff 3 – Visa vägen, Hur kan man tillämpa ett lugnt föräldraskap? Hur påverkar stress föräldraskapet och hur kan ilska hanteras? Diskussioner och enkla övningar kring att vara en förebild för sitt barn.

Träff 4 – Välja strider, Hur kan tjat och skäll i familjen minskas? Vilka strider behöver vi ta och vilka kan väljas bort? Planering framåt med fokus på hur ABC kan användas i vardagen.

För att kunna möjliggöra denna omfattade satsning riktad till alla vårdhandshavare som har barn i grundskolan upp till årskurs 6 i stadsdelarna Sätra och Andersberg finns behov av att förstärka Familjestödets grundbemanning, med motsvarande en tjänst om 100 % under projektets genomförande. Insatser kommer då att kunna erbjudas vårdnadshavare via både den kommunala skolan liksom aktuell friskola Andersberg.

Familjestödet kommer även utifrån projektets genomförande kunna erbjuda andra, mer riktade insatser på selektiv och indikerad nivå där behov föreligger. Detta görs inom ramen för ordinarie verksamhet, men underlättas genom tydligare samverkansstrukturer samt genom att kunna ha en tillgänglig lokal i stadsdelen där dessa insatser kan genomföras. Vidare kan det om utrymme ges även komma att finnas möjlighet att via Familjecentralerna i de båda stadsdelarna erbjuda grupper i ABC, då programmet är anpassat till föräldrar vars barn är mellan 3-12 år gamla.

Lokaler

Genom detta projekt är intentionen som nämns ovan att mobilisera och skapa mervärde i positiva resurser via aktörer som redan idag verkar i stadsdelen. Vidare ska projektet syfta till att tillföra ytterligare resurser och skapa förutsättningar att tillgängliggöra andra verksamheter som tidigare inte varit särskilt synliga eller närvarande i stadsdelen. Förhoppningen är att kunna öka den kommunala närvaron och ytterligare befolka stadsdelen med positiva krafter och gemensamma resurser. För att kunna uppfylla intentionen i projektet är av vikt att en lokal kan knytas till verksamheten. Denna lokal behöver vara centralt belägen i Sättra och kunna erbjuda åtminstone två kontorsplatser samt någon form av samtalsrum. Vidare finns även behov av ett större rum (inkl förslagsvis pentry och toalett) där gruppaktiviteter kan anordnas. Denna lokal skulle administreras av Fältgruppen och vid behov tillgängliggöras även för andra aktörers organiserade aktiviteter i stadsdelen. Fältgruppen skulle även ansvara för att inom ramen för projektet bjuda in andra aktörer för att kunna möta medborgarna på plats i Sättra under mer eller mindre organiserade och regelbundna former. Denna lokal skulle dock inte fungera som en ”öppen mötesplats” för oorganiserat samkväm eller spontanträffar. Det bedöms vara mycket angeläget att lokalen är centralt belägen och lättillgänglig.

Projektets syfte

Att genom samverkan och relationsbyggande i både etablerande och nya kanaler arbeta för att barn och unga ska ges goda och likvärdiga förutsättningar till en trygg barndom och positiva framtidsutsikter.

Projektmål:

- Att genom tillgänglighet, information och hög närvaro i stadsdelen öka förtroendet samt avvärja fördomar mot socialtjänsten.
- Mobilisera resurser i stadsdelen samt tillsätta insatser i syfte att motverka socialt utanförskap samt att barn och unga rekryteras/hamnar i kriminella sammanhang.
- Vidareutveckla samverkan med skolor och andra viktiga aktörer i stadsdelen för att tidigt identifiera barn/unga/familjer i behov av särskilt stöd eller insatser.
- Att genom projektet skapa en arbetsmodell som med anpassning utifrån de lokala förutsättningarna kan implementeras även i andra stadsdelar i Gävle kommun.

Långsiktiga mål:

- Att barn och unga i stadsdelen upplever att de har goda förutsättningar att påverka sin egen framtid och att de i sin närmiljö har möjligheter att finna lättillgängliga, positiva och utvecklande sammanhang i form av olika aktiviteter.
- Att fler medborgare i ett tidigt skede söker stöd samt tar del av de insatser som både med och utan biståndsbeslut erbjuds barn/unga/familjer.
- Ökad upplevelse av trygghet samt minskad brottslighet och narkotikaanvändning i stadsdelen.

Organisation och struktur

Till projektets genomförande behöver en **styrgrupp** utses och träffas regelbundet för att följa upp projektet samt vid behov besluta i verksamhetsgemensamma frågor.

Ansvarig och sammankallande: Enhetschef Förebyggandeenheten 2.

Vidare behöver en **arbetsgrupp med inriktning Sätra** utses med deltagare som i sitt vardagsnära arbete verkar i stadsdelen och har möjligheter att genom sitt uppdrag delta i samordnade insatser och påverka den arbete som sker i området.

Ansvariga och sammankallande: Fältgruppens medarbetare med inriktning Sätra.

Tidplan

Ansökan om medel kommer att beslutas separat inför varje verksamhetsår.

För att kunna fullfölja och genomförandet projektet enligt beskriven ansökan bedöms det finnas behov av projektmedel från perioden 2022-09-01 till och med 2024-12-31.

Intentionen är att de föreslagna insatserna inom ramen för projektet efter avslutat projekt ska kunna rymmas inom ordinarie budgetram.

Utvärdering

Fältgruppen har sedan tidigare en god och etablerad kontakt och samverkan med Högskolan i Gävle. Vid beviljade medel som möjliggör genomförande av projektet kommer en förfrågan i första hand gå till högskolan utifrån intresse att följa projektet och bistå med stöd gällande utvärdering. Om inte det är genomförbart kommer vidare kontakter tas för att inför projektstart kunna presentera en plan för hur projektet ska följas och utvärderas.

Förenklad budget:

2022

Utbildningsinsatser ABC	110 000 kr
Lokal	45 000 kr
Övriga kringkostnader	10 000 kr
Personalkostnader (inkl PO och OH-kostnader)	
1 medarbetare Fältgruppen	<u>150 000 kr</u>
Totalt:	315 000 kr

2023

Utbildningsinsatser Kriminalitet som livsstil	80 000 kr
Lokal	180 000 kr
Övriga kringkostnader	25 000 kr
Personalkostnader (inkl PO och OH-kostnader)	
1 medarbetare Fältgruppen	
1 medarbetare Familjestödet	<u>1 230 000</u>
Totalt:	1 515 000 kr

2024

Lokal	180 000 kr
Övriga kringkostnader	25 000 kr
Personalkostnader (inkl PO och OH-kostnader)	
1 medarbetare Fältgruppen	
1 medarbetare Familjestödet	<u>1 270 000 kr</u>
Totalt:	1 475 000 kr

Inkommen ansökan från Förebyggandeenheten genom:

Magdalena Jovanovic, Enhetschef

Förebyggandeenheten 1*

Förebyggande insatser och aktiviteter

Förebyggande och kompetens

Välfärd Gävle

Camilla Nässbjer, Enhetschef

Förebyggandeenheten 2*

Förebyggande insatser och aktiviteter

Förebyggande och kompetens

Välfärd Gävle

Inom Förebyggandeenheten 1* ingår:

Familjestödet, Grinden, Socionomerna på Familjecentralerna i Sätra och Andersberg samt Nätverkslaget.

Inom Förebyggandeenheten 2* ingår:

Fältgruppen, Drogfri skola, Välfärds representant på BIG samt Shanazi Hjältar.